

KARTA KURSU
rok akademicki 2023/2024

Kierunek: Psychologia
Specjalność: psychologia edukacyjna
Forma prowadzenia zajęć: stacjonarne
Stopień: jednolite magisterskie
Rok: IV
Semestr: zimowy

Nazwa	Formy reprezentacji poznawczej w aktywności dziecięcej	
Nazwa w j. ang.	Forms of cognitive representation in children's activity	
Koordinator	dr Witold Ligęza	Zespół dydaktyczny
		dr Witold Ligęza
Punktacja ECTS*	4	

Opis kursu (cele kształcenia)

Celem kursu jest zaprezentowanie najważniejszych psychologicznych koncepcji dających podstawę do poznania możliwości i ograniczeń rozwojowych i edukacyjnych dziecka wynikających z jego własnej aktywności. Szczególna uwaga słuchaczy zostanie zwrócona na poznanie różnorodnych form reprezentacji poznawczej dziecka wykorzystywanych zarówno w diagnozie jak i procesie terapeutycznym.

Warunki wstępne

Wiedza
Umiejętności
Kursy

Efekty uczenia się

	Efekt uczenia się dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych
Wiedza	W_01 Posiada zasób pojęć i znajomość strategii niezbędnych do opisu i wyjaśniania różnorodnych form reprezentacji poznawczej dziecka.	SK_W02, SK_W04
	W_02 Wykazuje znajomość współczesnych koncepcji rozwoju symbolizacji u dzieci i młodzieży.	SK_W01
	W_03 Zna prawidłowości rozwoju oraz metody badania form reprezentacji poznawczej adekwatne do wieku umysłowego osób badanych.	SK_W05, SK_W08, SK_W010

	Efekt uczenia się dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych
Umiejętności	U_01 Potrafi wybrać metodologię adekwatną do celu badań nad formami reprezentacji poznawczej dziecka.	SE_U03, SE_U05
	U_02 Potrafi dokonać krytycznej analizy różnych koncepcji teoretycznych dotyczących reprezentacji poznawczej.	SE_U02, SE_U07
	U_03 Umiejętnie interpretuje czynniki istotne dla rozwoju reprezentacji poznawczej dziecka ze szczególnym uwzględnieniem czynników ryzyka oraz czynników stymulujących prawidłowy rozwój.	SE_U01, SE_U03

	Efekt uczenia się dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych
Kompetencje społeczne	K_01 Wykazuje wrażliwość na zasady etyczne podczas prowadzenia badań z udziałem dziecka.	SE_K01, SE_K03
	K_02 Docenia znaczenie wiedzy teoretycznej dla praktyki psychologicznej.	SE_K04, SE_K05
	K_03 Wykazuje postawę aktywnego stymulowania rozwoju dziecka..	SE_K05

Organizacja							
Forma zajęć	Wykład (W)	Ćwiczenia w grupach					
		A	K	L	S	P	E
Liczba godzin	30		15				
45	30		15				

Opis metod prowadzenia zajęć

Wykład z wykorzystaniem prezentacji multimedialnych, fragmenty filmów, dyskusja, pytania i odpowiedzi, Ćwiczenia: metoda problemowa, dyskusja dydaktyczna, gry i zabawy dydaktyczne, metody studium przypadków, projekt indywidualny, praca grupowa.

Formy sprawdzania efektów uczenia się

	E - le ar ni ng	G ry d y d a k t y c z n e	Ć w i c z e n i a w s z k o l e	Z a j ę c i a t e r e n o w e	P r a c a l a b o r a t o r y j n a	P r o j e k t i n d y w i d u a l n y	P r o j e k t g r u p o w y	U d z i a ł w d y s k u s j i	R e f e r a t	P r a c a p i s e m n a (e s e j)	E g z a m i n u s t n y	E g z a m i n p i s e m n y	I n n e
W01		X				X	X	X					
W02		X				X	X	X					
W03		X					X	X					
U01		X						X					
U02						X	X						
U03		X				X		X					
K01							X	X					
K02		X						X					
K03		X				X	X	X					

Kryteria oceny

Zaliczenie: obowiązkowa obecność na zajęciach, aktywność na zajęciach, praca indywidualna oraz przygotowanie projektu grupowego.

Na ocenę końcową może pozytywnie wpłynąć także aktywność na ćwiczeniach.

Obecność na zajęciach – obowiązkowa. Każda nieobecność musi być zaliczona.

Treści merytoryczne (wykaz tematów)

Wykład (30h):

1. Pojęcie reprezentacji, rodzaje i mechanizmy rozwoju
2. Reprezentacje poznawcze w klasycznych teoriach: J. Piaget, L.S. Wygotski, J. Bruner
3. Klasyczne i współczesne koncepcje dotyczące myślenia.
4. Teorie umysłu – narodziny terminu, definicje
5. Wybrane poznawcze koncepcje rozwoju teorii umysłu – teoria teorii, teoria symulacji, funkcja zarządzająca
6. Komunikacyjno-poznawcze teorie rozwoju wiedzy o umyśle – J.W. Astington, B. Pilow, M. Tomasello
7. Czynniki rozwoju teorii umysłu
8. Rozwój teorii umysłu w okresie wczesnego i średniego dzieciństwa
9. Rozwój teorii umysłu w okresie adolescencji i dorosłości
10. Stymulowanie myślenia logicznego i twórczego.
11. Aktywność językowa wyrazem rozwoju dziecka.
12. Reprezentowanie rzeczywistości poprzez mowę dziecięcą.
13. Twórczość a rozwój umysłowy dziecka.
14. Znaczenie zabawy w rozwoju dziecka. Funkcje zabawy. Rodzaje zabaw.
15. Stymulująca i terapeutyczna funkcja zabawy.

Ćwiczenia

1. Metody badawcze w psychologii rozwojowej
2. "Teoria umysłu", czyli rozwijające się zdolność do mentalizacji
3. Współpraca i kolaboracja wśród najmłodszych
4. Rola rodziców i nauczycieli we wspomaganie i stymulowaniu aktywności poznawczej dziecka
5. Warsztat badawczy: rozwój poznawczy dziecka w średnim dzieciństwie
6. Zabawa i rysunek jako metody diagnostyczno-terapeutyczne dziecka.
7. Terapia przez zabawę i rysunek z dziećmi o szczególnych potrzebach edukacyjnych.

Wykaz literatury podstawowej

- Białecka-Pikul, M. (2012). *Narodziny i rozwój refleksji nad myśleniem*. Wydawnictwo UJ (rozdziały 1-4)
- Baron-Cohen, S. (1997/2007). Rozwój zdolności czytania innych umysłów: cztery etapy. W: A. Klawiter (red.) *Formy aktywności umysłu. Ujęcie kognitywistyczne. T.2.* (s.145-171). Warszawa: PWN
- Hornowska, E., Brzezińska, A. I., Appelt, K., & Kaliszewska-Czeremska, K. (2014). Rola środowiska w rozwoju małego dziecka–metody badania. *Warszawa: Wydawnictwo Naukowe Scholar*
- Gould, P., Oster, G. D. (2011). *Rysunek w psychoterapii*, GWP Gdańsk.
- Kaduson, H., Schaefer, C. (2002). *Zabawa w psychoterapii*. GWP, Gdańsk.
- Karmiloff-Smith, A. (1995). *Beyond modularity. A developmental perspective on cognitive science*. London: MIT Press.

Wykaz literatury uzupełniającej

- Brzezińska A. (1988). Aktywność własna jako warunek kształtowania się postawy twórczej u dziecka w wieku przedszkolnym. *Wychowanie w Przedszkolu*. WSiP, Warszawa s. 4-15.
- Gruszczyk-Kolczyńska, E., Zielińska, E. (2003). O roli zabawek w procesie rozwoju umysłowego dzieci. *Wychowanie w Przedszkolu*, 5, 269-277.
- Howlin, P., Baron-Cohen, S., Hadwin, J. (2012). Jak uczyć dzieci z autyzmem czytania umysłu *Zeszyt ćwiczeń dla nauczycieli i rodziców Zeszyt ćwiczeń dla nauczycieli i rodziców*
- Kielar-Turska, M., Muchacka, B., (1999). *Stymulująca i terapeutyczna funkcja zabawy*. Kraków, Oficyna Agat-Print.
- Słysz, E. (2006). Rysunek jako technika diagnostyczno-terapeutyczna. W: *Od systemu terapeutycznego do interwencji*, red. nauk. Ł. Kaczmarek, A. Słysz, E. Soroko. Wyd. UAM, Poznań, s. 91-104.
- Paget, J. (2005). *Mowa i myślenie dziecka*. PWN, Warszawa.
- Warneken, F., & Tomasello, M. (2006). Altruistic helping in human infants and young chimpanzees. *science*, 311(5765), 1301-1303.

Bilans godzinowy zgodny z CNPS (Całkowity Nakład Pracy Studenta)

Ilość godzin w kontakcie z prowadzącymi	Wykład	30
	Konwersatorium (ćwiczenia, laboratorium itd.)	15
	Pozostałe godziny kontaktu studenta z prowadzącym	0
Ilość godzin pracy studenta bez kontaktu z prowadzącymi	Lektura w ramach przygotowania do zajęć	30
	Przygotowanie krótkiej pracy pisemnej lub referatu po zapoznaniu się z niezbędną literaturą przedmiotu	15

	Przygotowanie projektu lub prezentacji na podany temat (praca w grupie)	10
	Przygotowanie do egzaminu	0
	Ogółem bilans czasu pracy	100
	Ilość punktów ECTS w zależności od przyjętego przelicznika	4